

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 421/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. F. K., zastúpeného advokátkou JUDr. Dášou Komkovou, Advokátska kancelária, Hlavná 27, Prešov, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 1 Co 46/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. F. K. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2014 doručená sťažnosť JUDr. F. K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 Co 46/2013. Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 13. júna 2014.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa ako žalobca domáhal voči žalovanej zaplata sumy 26 104 Sk s prísl. ako neuhradených trov jej právneho zastúpenia. Tieto trovy boli žalovanej vyúčtované v jej právnej veci vedenej Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 12 C 31/1997, kde žalovaná v postavení žalobkyne požadovala od žalovanej spoločnosti zaplata sumy 696 810 Sk.

Konanie o žalobe sťažovateľa bolo vedené Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 29 C 264/2007. Pôvodným rozsudkom okresného súdu č. k. 29 C 264/2007-148 z 20. marca 2009 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 114/2009 zo 14. apríla 2010 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 339/2010-31 z 18. januára 2011 bolo vyslovené, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 114/2009 zo 14. apríla 2010 došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, a rozsudok bol zrušený, pričom vec bola vrátená na ďalšie konanie.

Po uvedenom rozhodnutí ústavného súdu, ktorým bola vyriešená otázka začatia plynutia premlčacej lehoty, krajský súd uznesením sp. zn. 18 Co 49/2011 z 9. augusta 2011 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 29 C 264/2007 z 20. marca 2009 a vec vrátil na ďalšie konanie. Všeobecné sudy počas ďalšieho viac ako trojročného konania vyznačujúceho sa priet'ahmi opakovane rozhodli tak, že žalobu sťažovateľa zamietli. Stalo sa tak rozsudkom okresného súdu č. k. 17 C 218/2011-98 z 30. novembra 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Co 46/2013-134 z 3. mája 2014.

Podľa názoru sťažovateľa je rozsudok krajského súdu nezákonný a porušuje jeho označené práva podľa ústavy a dohovoru.

Sťažovateľ vzhľadom na tvrdenia žalovanej predložil všeobecnému súdu svoje písomné stanovisko k dokazovaniu z 10. januára 2012 (správne má byť z 10. novembra 2012, pozn.), ku ktorému pripojil na dôkaz svojich tvrdení kópiu faktúry č. 76/2004, ktorá bola vystavená žalovanej v inej jej právnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn.

14 C 184/1994, v ktorej ju sťažovateľ tiež zastupoval. Z tohto vyúčtovania odmien a výdavkov vyplýva, že pri zohľadnení zloženej zálohy 15 000 Sk na zaplatenie celkových trov konania jej zostáva doplatiť nedoplatok vyplývajúci z vyúčtovania v sume 10 953 Sk. K prevzatiu zastupovania žalovanej v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 184/1994 došlo 28. augusta 1995 a k zloženiu zálohy v tejto veci v sume 15 000 Sk došlo 4. septembra 1995. Zloženie zálohy vlastnoručne podpísala samotná žalovaná, pričom ako účel platby bolo uvedené „záloha 77/95“ (číslo klientskeho spisu). Uvedené skutočnosti vyplývajú z potvrdenia, ktoré bolo súdu už z archivovaného spisu dodatočne predložené.

K prevzatiu zastupovania žalovanej v ďalšom súdnom spore vedenom okresným súdom pod sp. zn. 12 C 31/1997 došlo 18. novembra 1996, o čom sťažovateľ predložil informáciu a zmluvu o právnej pomoci podpísanú vlastnoručne sťažovateľom a žalovanou.

Podľa názoru sťažovateľa je ústavne neudržateľné, aby sa všeobecné súdy pri odôvodnení svojich rozhodnutí s týmito skutočnosťami náležite nevysporiadali, v dôsledku čoho sú právne závery všeobecných súdov v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami. Pritom tento nesúlad je v rozpore s ústavne konformným výkladom ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Dôkazná situácia vrátane výpovedí svedkov (syna a nevesty žalovanej D. G. a E. G.) v tom, že títo mali požičať žalovanej spolu 20 000 Sk, ešte v ničom nepotvrďuje to, že z takto požičaných súm bola vyplatená práve záloha na trovy právneho zastúpenia vo veci sp. zn. 12 C 31/1997. Ide o nepravdivé a účelové výpovede vedené snahou pomôcť žalovanej ako najbližšej príbuznej. Naopak, všeobecné súdy sa vôbec nevysporiadali s tvrdením sťažovateľa, že zložená záloha 15 000 Sk sa týkala zastupovania žalovanej v inej (skoršej) právnej veci, v ktorej po jej skončení bola aj ako platba započítaná.

Potvrdenie o zložení zálohy 15 000 Sk žalovanou 4. septembra 1995 sťažovateľ nemohol okresnému súdu v priebehu konania predložiť, pretože predmetný klientsky spis bol už archivovaný.

Za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia. Porušením tohto práva sa odníma účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia) aj možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu všeobecného súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 1 Co 46/2013 s tým, aby bol rozsudok z 5. marca 2014 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov konania vo výške 340,90 €.

II.

Z rozsudku okresného súdu sp. zn. 17 C 218/2011 z 30. novembra 2012 vyplýva, že ním bola zamietnutá žaloba sťažovateľa proti žalovanej o zaplatenie sumy 866,49 € s prísl. Podľa názoru okresného súdu nárok sťažovateľa na zaplatenie trov bol dôvodný vo výške 14 380 Sk (477,33 €). Svedeckými výpoveďami D. G. a E. G. však bolo nesporne preukázané, že žalovaná sťažovateľovi pre účely právneho zastúpenia v konaní vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 12 C 31/97 poskytla preddavok na odmenu vo výške 20 000 Sk, ktorý však vo faktúre o vyúčtovaní odmeny za poskytnutú právnu pomoc v uvedenom konaní zohľadnený nebol. S poukazom na preukázaný nárok sťažovateľa na odmenu vo výške 14 380 Sk (477,33 €) a vykonané platby žalovanej sťažovateľovi v súvislosti s predmetnou právnou pomocou vo výške 20 000 Sk ako preddavku na odmenu bolo potrebné žalobu zamietnuť preto, že odmena za právnu pomoc bola v rozsahu, v akom sa jej dôvodnosť v konaní preukázala, uspokojená žalovanou poskytnutým preddavkom. Pokiaľ ide o listinné dôkazy predložené sťažovateľom podaním doručeným okresnému súdu 14. novembra 2012 (ktoré spochybňovali tvrdenie svedkov o tom, kde malo dôjsť k odovzdaniu preddavku v súvislosti s právnym zastupovaním žalovanej zo strany sťažovateľa v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 12 C 31/97), okresný súd na tieto neprihliadal z dôvodu, že boli predložené po poučení právnej zástupkyne sťažovateľa v zmysle ustanovenia § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku

na pojednávaní konanom 9. novembra 2012 po vyhlásení uznesenia, ktorým sa dokazovanie vo veci ukončilo.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 1 Co 46/2013-134 z 5. marca 2014 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 17 C 218/2011-98 z 30. novembra 2012. Podľa názoru krajského súdu len samotné konštatovanie sťažovateľa, podľa ktorého boli ako svedkovia vypočutí najbližší príbuzní žalovanej, neodôvodňuje záver, že išlo o nehodnoverných svedkov. Túto nehodnovernosť sťažovateľ v priebehu konania nijakým spôsobom nepreukázal. Po výsluchu svedkov bolo okresným súdom dané poučenie podľa ustanovenia § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, pričom ani jeden účastník nenavrhol vykonať ďalšie dôkazy. Okolnosť, že sťažovateľ zastupoval v minulosti žalovanú aj v iných právnych sporoch, nič nemení na tom, že v tomto konaní bolo potrebné zaoberať sa dôvodnosťou uplatneného nároku tak čo do jeho základu, ako i jeho výšky. Obaja účastníci boli v konaní poučení v súlade s ustanovením § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku a samotná táto okolnosť nemôže znamenať, že je potrebné uvažovať o výslovnom formalizme, a to vzhľadom na to, že obaja účastníci konania mali dostatok času a priestoru na predloženie dôkazov, ktoré považovali za dôležité. To, že sťažovateľ sa snažil predložiť dôkazy aj po vyhlásení uznesenia podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, na tom nič nemení. Predložil pokladničný doklad zo 4. septembra 1995, pritom žalovanú začal zastupovať až 8. novembra 1996. Predložil tiež doklad o kolaudácii stavby.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom sťažnosti je námietka sťažovateľa, podľa ktorej všeobecné súdy vychádzali iba zo svedeckých výpovedí blízkych príbuzných žalovanej a neprihliadali na to, že sťažovateľ zastupoval žalovanú už skôr v inom konaní, pričom záloha, na ktorú sa žalovaná odvolávala, bola ňou poskytnutá práve na účely tohto skoršieho zastupovania, kde bola potom po skončení zastupovania aj vo vydannej faktúre započítaná v prospech žalovanej. Pritom sťažovateľ na dôkaz uvedenej skutočnosti predložil zo svojho už archivovaného spisu okrem iného aj potvrdenku (príjmový pokladničný doklad) zo 4. septembra 1995, podľa ktorej prijal od žalovanej platbu 15 000 Sk označenú ako „záloha 77/95“, pričom uvedené č. 77/95 je spisovou značkou skoršej veci, v ktorej zastupoval žalovanú.

Vzhľadom na takto formulované sťažnostné námietky sa z pohľadu ústavného súdu javí ako podstatné, že listinné dôkazy preukazujúce platbu žalovanej v inej (skoršej) jej právnej veci nevzali všeobecné súdy do úvahy vzhľadom na to, že podľa ich názoru boli predložené oneskorene.

Podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, a vo veciach, v ktorých sa nenariaduje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

Ako sa zdá, skutočnosť, že listinné dôkazy preukazujúce úhradu zálohy zo strany žalovanej v inej (skoršej) veci boli predložené až po vyhlásení uznesenia, ktorým sa dokazovanie vo veci skončilo, nie je medzi účastníkmi konania sporná. Preto sa už na prvý

pohľad javí aplikácia ustanovenia § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku ako primeraná.

Napriek uvedenej situácii sťažovateľ nijako v podanej sťažnosti argumentačne nevysvetľuje, prečo považuje úvahy všeobecných súdov o potrebe aplikovať citované ustanovenie za ústavne nekonformné. Poukazuje nepriamo iba na to, že išlo o listinné dôkazy z archivovaných spisov, ktoré nebolo možné predložiť všeobecnému súdu skôr. Obmedzuje sa len na námietku (výčitku), že sa všeobecné súdy týmito listinnými dôkazmi nezaoberali a nevysporiadali sa ani s nimi. V konečnom dôsledku považuje preto rozsudky za nedostatočne odôvodnené.

Pri absencii relevantnej protiargumentácie sťažovateľa vo vzťahu k uplatnenej argumentácii všeobecných súdov nie je úlohou ústavného súdu nahrádzať chýbajúcu argumentáciu sťažovateľa, a to tým viac, že argumentácia všeobecných súdov sa nejaví ako arbitrárna, ale ani ako zjavne neodôvodnená.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2014